

Stockholms
stad

Inspektionsrapport

Linnégården

Äldreförvaltningen

Avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor

Dnr: ALD 2022/276

Innehållsförteckning

Anledning till inspektion	1
Inspektörernas uppdrag	1
Metod	2
Underlag	2
<i>Beskrivning av verksamheten</i>	2
Bedömning	3
<i>Aktiviteter och utevistelse</i>	3
<i>Bemanning</i>	5
<i>Personalens kompetens</i>	5
<i>Social dokumentation</i>	6
<i>Övriga iakttagelser</i>	8
Resultat av inspektion	9
<i>Kommunicering</i>	9
<i>Styrkor enligt ledning och personal</i>	9
<i>Aktiviteter och utevistelse</i>	9
<i>Bemanning</i>	15
<i>Personalens kompetens</i>	16
<i>Granskning av social dokumentation</i>	17
<i>Övriga iakttagelser</i>	17

Anledning till inspektion

Oanmäld inspektion genomfördes på Linnégården den 16 augusti 2022 av äldreförvaltningens inspektörer Marianne Fält, Anki Ottenby och Sara Finn.

Inspektionen genomfördes med anledning av klagomål gällande

- aktiviteter
- bemanning
- personalens kompetens.

Denna inspektionsrapport överlämnas till Linnégården för analys och som underlag i verksamhetens fortsatta kvalitetsutvecklingsarbete. Rapporten överlämnas även till Östermalms stadsdelsförvaltning.

Inspektörernas uppdrag

Syftet med inspektörernas arbete är att granska att stadens äldre får en äldreomsorg som är säker, har god kvalitet och bedrivs i enlighet med lagar, föreskrifter, avtal, uppdragsbeskrivningar och kommunfullmäktiges mål och riktlinjer. Inspektörerna ska även bidra till att förbättra, utveckla och säkra kvaliteten inom stadens äldreomsorg. Inspektörerna ingår i äldreförvaltningens organisation och har en fristående och oberoende ställning i förhållande till stadsdelsförvaltningar och privata utförare.

Metod

Under besöket i verksamheten genomfördes samtal med verksamhetschef och omvårdnadspersonal (personal). Samtal har genomförts via telefon med enhetschef, kultur- och aktivitetsassistent samt hälso- och sjukvårdspersonal.

Inspektörerna har granskat social dokumentation, rutiner och dokument. Inspektörerna har även observerat pågående gemensamma aktiviteter samt pågående aktiviteter på sex avdelningar.

Underlag

- så tycker de äldre om äldreomsorgen 2022, Socialstyrelsen
- verksamhetsuppföljning 2021, Östermalms stadsdelsförvaltning
- genomförandeplaner/social dokumentation
- verksamhetens dokument/rutiner
 - *kartläggning av intresseområden, boende/personal*
 - *aktiviteter arbetsbetsbeskrivning*
 - *lathund aktivitetsarbete på Linnégården*
 - *agenda individuell avstämning enhetschef*
 - *sammanfattning egenkontroll och analys aktivitet och kulturassistent*
 - *aktivitetsscheman för vecka 21 och 33.*

Beskrivning av verksamheten

Linnégården är ett vård- och omsorgsboende som drivs på entreprenad och leds av verksamhetschef samt fyra enhetschefer. En av enhetscheferna har hälso- och sjukvårdsansvar. Ledningsgruppen har till stora delar förnyats under 2022.

I verksamheten finns 86 lägenheter fördelat på sex våningsplan med 15 lägenheter på varje våningsplan, förutom våningsplan sex där det finns elva lägenheter. Fyra våningsplan har demensinriktning och två våningsplan har somatisk inriktning. Samtliga lägenheter är belagda vid inspektionen.

Bedömning

Bedömningen bygger på resultatet av inspektionen. Resultatet presenteras efter bedömningen.

Aktiviteter och utevistelse

I den verksamhetsuppföljning som Östermalms stadsdelsförvaltning genomförde under hösten 2021, framgår att en av Linnégårdens styrkor är ett varierat utbud av aktiviteter. Verksamhetsuppföljningen lyfter även att de boende är delaktiga i att ta fram aktiviteter.

Inspektörerna tycker att det är positivt att verksamheten satsar på gemensamma aktiviteter samt att verksamheten har 1,5 kultur- och aktivitetsassistent anställd för att arbeta med aktiviteter. Det är även positivt att de boendes intressen och önskemål gällande aktiviteter fångas upp i olika forum, exempelvis på boråd. Boendes delaktighet i aktiviteternas utformning bidrar till att verksamheten bättre kan anpassa aktiviteterna utifrån de boendes behov, vilket i sin tur ökar möjligheterna till en aktiv och meningsfull tillvaro för den äldre. Det är även positivt att personalen använder sig av levnadsberättelsen som ett komplement för att fånga upp vilka intressen den boende haft tidigare i livet.

Av Socialstyrelsens rekommendationer för en god demensvård framgår att: *utevistelse kan bidra till positiva effekter på hälsan och skapa mening i tillvaron. Att röra sig eller vistas ute kan dessutom upprätthålla rörelseförmågan och muskelstyrkan och stimulera sinnen*¹. Verksamhetens innergård skapar goda förutsättningar för aktivitet och utevistelse. Inspektörerna tycker att det är positivt att verksamheten satsar på utevistelse och nyttjar innergården under hela året för aktiviteter och utevistelse.

Det är positivt att boende som vill och orkar får möjlighet att delta i vardagssysslor, då det är en faktor för att uppleva livskvalitet, skapa meningsfullhet och delaktighet för boende.

Verksamheten har flera rutiner i arbetet med aktiviteter och det finns även en tydlig struktur för uppföljning vilket inspektörerna anser är en viktig förutsättning för att kunna arbeta systematiskt med aktiviteter.

¹ Nationella riktlinjer. Vård och omsorg vid demenssjukdom – Stöd för styrning och ledning. Socialstyrelsen, 2017.

Utvecklingsområden

Inspektörerna noterar att det är vanligt förekommande att boende som är kvar på avdelningen och inte deltar i de gemensamma aktiviteterna, sitter vid tv:n eller lyssnar på musik. Ingen annan pågående aktiviteter eller social samvaro noterades på avdelningarna. Verksamheten erbjuder de boende gemensamma aktiviteter och behöver säkerställa att behoven av social stimulans tillgodoses för de boende som inte vill eller orkar delta i gemensamma aktiviteter.

Det är viktigt att gruppaktiviteter och individuella aktiviteter även erbjuds på avdelningsnivå. Att personal sitter ner och pratar med boende under en fikastund eller att personal tillsammans med boende ser ett tv-program anpassat till de boende, är exempel på vardagliga aktiviteter. Inspektörerna rekommenderar ledningen att ta reda på om personalen behöver få ytterligare kunskap, handledning och stöd i arbetet med aktiviteter på våningsplanen.

Viss personal säger att de boende erbjuds utevistelse tre dagar i veckan. I enlighet med Rättigheten till utevistelse för äldre i vård- och omsorgsboende² har de boende rätt till daglig utevistelse. Ledningen behöver säkerställa att boende som vill och har möjlighet erbjuds att få komma ut dagligen.

Inspektörernas dokumentationsgranskning indikerar att information om boendes intressen och önskemål gällande aktiviteter och utevistelse i genomförandeplanerna är ett utvecklingsområde.

Inspektörerna uppmärksammar att aktivitetsscheman som finns på varje avdelning har relativt liten text och satt i sådan höjd att inte alla boende kan ta del av det. Inspektörerna rekommenderar att aktivitetsschemat ses över för ökad tillgänglighet.

Utifrån resultatet av inspektionen bedömer inspektörerna att verksamheten kan utveckla arbetet med aktiviteter genom att

- säkerställa att behoven av social stimulans tillgodoses för boende som inte deltar i gemensamma aktiviteter
- inventera och säkerställa att personalen har kunskap för att arbeta med aktiviteter på våningsplanen
- boendes intressen och önskemål tydliggörs i genomförandeplanerna

² Förslag till definition av garanti/rättighet till utevistelse för äldre i vård- och omsorgsboende. Dnr 310-376/2014.

- säkerställa att samtliga boende erbjuds daglig utevistelse
- se över aktivitetsschemats utformning och placering för ökad tillgänglighet.

Bemanning

Samtalen med verksamhetschef och personal tyder på att bemanningen är anpassad efter de boendes behov.

Inspektörerna tycker att det är positivt att enhetschefen deltar vid morgonrapport för att tillsammans med personalen stämma av planering och bemanning. Det är även positivt att personalen får kontinuerlig utbildning i förflyttningsteknik samt att fysioterapeut och arbetsterapeut finns på plats i verksamheten och vid behov kan ge personalen stöd. En trygghet för både boende och personal, är att sjuksköterskan som finns på plats dygnet runt, snabbt kan tillkallas.

Något som inspektörerna vill lyfta som ett gott exempel är att verksamhetschefen varit med under arbetspass för att lära känna boende och personal.

Utvecklingsområden

Under inspektionen uppmärksammade inspektörerna att flera av personalen samtidigt hjälpte de boende till aktiviteter så att det under korta stunder inte fanns någon personal kvar med de boende på våningsplanet. Inspektörerna rekommenderar ledningen att snarast se över det.

Personalens kompetens

Svenska språket

Inspektörerna ser positivt på att verksamhetschefen är medveten om personalens utvecklingsbehov gällande svenska språket och att verksamheten planerar se över hur de ska säkerställa språkkunskaperna framöver. Det är även positivt att personalen upplever att tidigare språkutbildningssatsningar gett resultat och att personalen vid behov tar hjälp av varandra vid exempelvis dokumentation. Bildstöd som verksamheten använder för instruktioner kan vara ett bra komplement till instruktionstexter.

Utvecklingsområden

Personalen har en viktig roll att via kommunikation skapa social samvaro, meningsfullhet och delaktighet för de boende. Personal

måste även kunna ta till sig såväl muntliga som skriftliga instruktioner. Av samtalen under inspektionen framkommer att det finns personal som inte fullt ut behärskar svenska språket.

I verksamhetens fortsatta arbete för att utveckla personalens kunskaper i svenska språket vill inspektörerna tipsa om *Lyft språket på jobbet!*³, en handbok för arbetsplatser som vill arbeta språkutvecklande. I handboken går det bland annat att läsa om chefens viktiga roll att ge språkombuden mandat och utrymme att arbeta språkstödande samt att stötta sina kollegor. Den innehåller även länkar och tips i arbetet med en språkutvecklande arbetsplats.

Att ha ett språkstödande arbetssätt är bra för kommunikationen med de äldre, samt för verksamheten och personalen. I verksamhetens arbete med språkutveckling kan språkombud öka kvalitén på de äldres vård och omsorg. I språkombudens uppdrag ingår bland annat att

- ansvara för frågor om språkutveckling på arbetsplatsen
- stöttar kollegor i frågor som gäller språkutveckling, till exempel vid dokumentation och telefonsamtal
- arbeta tillsammans med chefen för språkutveckla hela arbetsplatsen.

Inspektörerna vill även informera om att äldreförvaltningen har tagit fram ett spel, *Spela, prata och minns*, som kan användas i det språkstödande arbetet. Spelet går att beställa kostnadsfritt via äldreförvaltningen.

Inspektörerna vill avslutningsvis tipsa om möjligheten att anmäla medarbetare till kombinationsutbildningar med vård och språk genom äldreomsorgslyftet.

Social dokumentation

Ett av redskapen för den äldres möjlighet till inflytande och delaktighet gällande insatsernas utformning, är genomförandeplanen. Genomförandeplanen är av särskilt stor betydelse i de fall den enskilde

³ Lyft språket på jobbet! Handboken för arbetsplatser - Vård- och omsorgscollege (vo-college.se)

har nedsatt beslutsförmåga.⁴ Inspektörerna är positiva till att de akter som granskats innehåller en genomförandeplan, som följts upp inom de senaste sex månaderna. Det är även positivt att det i de flesta genomförandeplaner som granskats finns dokumentation om boendes intressen.

Utvecklingsområden

Dokumentationsgranskningen visar att den sociala dokumentationen är ett utvecklingsområde där bland annat det individuella innehållet i genomförandeplanerna kan utvecklas. Flertalet av planerna saknar dokumentation kring aktiviteter och utevistelse som beskriver den boendes behov, intressen och önskemål. När den boendes intressen beskrivs på ett tydligt sätt i genomförandeplanen kan det öka möjligheterna att individanpassa aktiviteterna för den boende. Individanpassade aktiviteter kan bidra till att den boende bevarar sina funktioner längre, upplever meningsfullhet och en ökad livskvalitet. Inspektörerna vill påminna om att när det finns en tydlig och detaljerad genomförandeplan behöver personalen inte dokumentera insatser som utförts enligt planen.

Den löpande sociala dokumentationen ska vara tillräcklig, väsentlig och korrekt och det ska vara möjligt att gå tillbaka i dokumentationen och se händelser av vikt och avvikelser i förhållande till genomförandeplanen. I de granskade journalanteckningarna är det främst den boendes mat- och sovvanor som dokumenteras. Det finns formuleringar i den sociala dokumentationen som innehåller värderingar. Värderingar ska undvikas. Exempelvis står det i en boendes sociala journal ”aggressiv igen”, ”mår bra” och ”är extra snäll idag”.

Inspektörerna vill lyfta att det endast är den omvårdnadspersonal som är kontaktman, som ska stå som kontaktman i den boendes genomförandeplan. När kontaktman/kontaktmän inte tydligt framgår av genomförandeplanen, kan det bli otydligt för den boende och anhöriga vem eller vilka som har den rollen.

Utifrån resultatet av inspektionen bedömer inspektörerna att verksamheten behöver

- tydliggöra intressen och önskemål gällande aktiviteter och utevistelse i genomförandeplanerna
- arbeta med egenkontroll av dokumentationen där även språkbruket ses över

⁴ Anvisningar för beställning och genomförandeplan för hemtjänst, dnr 3.1-470/2017.

- se över behovet av dokumentationsstöd för personalen
- se över dokumentationen så att endast utsedd kontaktman för den boende finns med i genomförandeplanen. Kontaktmännen bör inte vara fler än två.

Övriga iakttagelser

Vid inspektionen observerar inspektörerna olåsta förråd, tvättstugor, besökstoletter och allmänutrymmen där kemtekniska produkter förvaras. Inspektörerna vill uppmärksamma verksamheten på att äldre personer är utsatta för särskilda förgiftningsrisker relaterade till åldrandet. Orsaker till detta kan till exempel vara sämre minne, nedsatt syn samt demenssjukdomar. Det kan innebära allvarlig risk om den äldre i samband med hosta eller kräkningar får ned dessa produkter i lungorna⁵. Även på avdelningar med somatisk inriktning kan det finnas boende med kognitiv svikt. På Giftinformationscentralens hemsida finns rekommendationer hur kemtekniska produkter bör förvaras.

Även om följsamheten till source control överlag är god behöver ledningen försäkra sig om att samtliga anställda följer basala hygienrutiner, bland annat via verksamhetens egenkontroll.

⁵ <https://giftinformation.se/temasidor/forgiftningar-vuxna/aldre-och-forgiftningar/>

Resultat av inspektion

Kommunicering

Resultatet har kommunicerats med verksamhetschef på Linnégården den 5 september 2022. Verksamhetschefen har meddelat att de inte har några synpunkter på faktakontrollen. Nedan presenteras resultatet från inspektionen.

Styrkor enligt ledning och personal

Verksamhetschefen som tillträdde sin tjänst i april 2022 berättar att hen gått med under arbetspass för att lära känna personalen och de boende. Verksamhetschefen beskriver Linnégården som en fin och välfungerande verksamhet där personalens engagemang och kompetens är några av verksamhetens styrkor. En styrka som lyfts fram av både verksamhetschef och personal är verksamhetens värdegrund och värderingar. Personalen beskriver ett öppet klimat där kollegorna hjälps åt och har ett bra samarbete sinsemellan. Personalen säger även att de har bra kontakt med ledningen och kan påtala behov samt önskemål till ledningen. Verksamhetens centrala läge och innergård är styrkor som enligt hälso- och sjukvårdspersonalen skapar goda förutsättningar för aktiviteter.

Aktiviteter och utevistelse

Av Socialstyrelsens brukarundersökning för 2022⁶ framgår att av de som har svarat anser 67 % att de är nöjda med aktiviteterna som erbjuds på Linnégården. Genomsnittet för Stockholms stad är 54 %. I samma undersökning framgår att 64 % anser att möjligheterna att komma ut är bra. Genomsnittet för Stockholms stad är 48 %.

Rutiner för aktiviteter

Verksamhetens rutin *Kartläggning av intresseområden, boende/personal* beskriver hur verksamheten fångar upp och kartlägger de boendes intressen. Rutinen beskriver även hur personalens intresse av att hålla i en viss typ av aktivitet ska fångas upp. Utifrån kartläggningen skapar personal tillsammans med kultur- och aktivitetsassistent en anpassad aktivitetsmeny efter de boendes intressen och behov. Kartläggningen ska enligt rutinen hållas levande genom att kontaktmannen eller annan person fyller på med nya uppgifter efter observationer som gjorts, för att underlaget ska vara så uppdaterat som möjligt.

⁶ Så tycker de äldre om äldreomsorgen 2022. Socialstyrelsen.

Inspektörerna har tagit del av rutinen *Aktiviteter arbetsbetsbeskrivning* där verksamhetens mål för aktiviteterna framgår: alla boende kan få fysisk, psykisk, social, kulturell och andlig stimulans genom att personal och kontaktman erbjuder passande aktiviteter, vilket skapar förutsättning för en meningsfull tillvaro. I rutinen står bland annat att kontaktmannen ansvarar för att göra veckoplaneringen av aktiviteter tillsammans med den boende och att arbetsterapeut tillsammans med kultur- och aktivitetsassistent utvecklar aktivitetsschemat utifrån de boendes intressen och önskemål.

Rutinen beskriver även verksamhetens aktiviteter exempelvis

- *vardagsliv i fokus* – de boende erbjuds att vara delaktiga i de vardagliga sysslorna tillsammans med personal
- *smågruppsaktiviteter* – aktiviteten utgår från boendes önskemål, behov, intressen och levnadshistoria
- *gemensamma tisdagsaktiviteter* – varierande teman, närstående är välkomna till dessa tematisdagar
- *utevistelse* – gemensamt och individuellt. Så som utflykter, Café Linné på gården och fika på balkongerna.

Dokumentet *Lathund aktivitetsarbete på Linnégården* är ett stöd för kultur- och aktivitetsassistenten att säkerställa arbetet med aktiviteter. Dokumentet innehåller en plan för exempelvis aktivitetsråd, boråd och egenkontroller samt kontaktuppgifter till externa aktörer.

Sammanfattning egenkontroll och analys aktivitet och kulturassistent samt *Agenda individuell avstämning enhetschef* är mallar för att följa upp arbetet med aktiviteter. Mallen *Sammanfattning egenkontroll och analys aktivitet och kulturassistent*, används för att följa upp, analysera och vid behov åtgärda specifika aktiviteter. I mallen *Agenda individuell avstämning enhetschef* finns bland annat följande punkter som enhetschefen månatligen ska följa upp:

- planering aktiviteter nästkommande månad
- genomgång veckorapporter genomförda aktiviteter, gemensamma, planaktiviteter
- utevistelse, hur fungerar det och vad har vi för aktiviteter
- utvecklingsområden, förbättringsområden
- boråd, vad har framkommit?

Verksamhetens förutsättningar

Verksamhetschefen berättar att verksamheten har 1,5 aktivitetsansvarig/kultur- och aktivitetsassistent som planerar och håller i gemensamma aktiviteter måndag till fredag. Kultur- och aktivitetsassistenten ansvarar för att stämma av vad de boende tycker om att göra exempelvis på verksamhetens boråd säger verksamhetschefen. Kultur- och aktivitetsassistenten ser över vilka förutsättningar som finns och utformar veckovis ett aktivitetsschema tillsammans med arbetsterapeut och byter ut aktiviteter om de inte passar de boende.

Verksamhetschefen berättar att verksamheten varje tisdag och torsdag har guldkantspass för att förgylla de boendes dag, då en extra personal tas in på varje plan för att gå ut med de boende på promenad eller utflykt. Café Linné har hållits öppen under hela sommaren och en gårdsvärdinna har funnits på plats för att erbjuda de boende utevistelse och aktiviteter på innergården. På helgen kommer Ung omsorg och håller i aktiviteter på entréplanet för de boende.

Det framkommer vid samtliga samtal att verksamheten försöker vara ute så mycket det går och att många aktiviteter genomförs på innergården under sommarhalvåret. Till exempel är Café Linné öppet på eftermiddagen under sommaren och de boende äter sin lunch på innergården en gång i veckan. Även under vintern används innergården för promenader, grillning och en tradition som är uppskattad av de boende är att tända ljus på innergården under Allhelgona, säger kultur- och aktivitetsassistenten.

Boendes intressen och önskemål

Verksamhetschefen beskriver att det ingår i kontaktmannens uppgifter att vara lyhörd för vilka intressen och önskemål den boende har. Kontaktmannen ska beskriva den boendes önskemål av aktiviteter och personliga intresseområden i genomförandeplanen. Kultur- och aktivitetsassistenten berättar att hen i sitt uppdrag lyssnar in vad de boende tycker om att göra och utformar aktiviteter utifrån det. Det är viktigt att de boende får vara med och bestämma aktiviteter. Personalen säger att de känner de boende väl och vet vad de tycker om att göra. Levnadsberättelsen använder personalen som ett komplement. Enhetschefen säger att de arbetar för att personalen ska läsa levnadsberättelsen och använda den som underlag till genomförandeplanen. Vad den boende tycker om att göra för aktiviteter finns nedskrivet i den boendes pärm som används när aktiviteterna planeras.

Gemensamma aktiviteter

Exempel på gemensamma aktiviteter som lyfts under samtalen är

- bingo
- sittgymnastik
- konsert
- filmvisning
- fredagsmingel
- besök av kyrkan.

Inspektörerna har tagit del av aktivitetsschema för veckorna 21 och 33 där några av ovanstående aktiviteter finns med. Nedan presenterats aktivitetsscheman.

VECKOPROGRAM FÖR LINNÉGÅRDEN V 21

DAG	KL	AKTIVITET
MÅNDAG 23/5	11.00-11.30 14.30-15.00 15.15-15.45 14.30-15.15	Sittgymnastik entrén med Rosie Rosie kommer till plan 2 Rosie kommer till plan 4 Film och dokumentär i entrén med Mats
TISDAG 24/5	11.00-12.00 14.30-15.15 15.15-16.00	Planaktivitet Guldkant promenad Boxning slutengrupp med Rosie och Kirsi Musik och lyrik i entrén med Mats Herrklubb plan 6 med Rosie
ONSDAG 25/5	10.00-13.00 11.00-11.45 14.00-15.00	Önskelunch på avdelning 3 med Rosie och Kirsi Samtal om nu och då i entrén med Mats Hantverk i entrén med Rosie och Madelene
TORSDAG 26/5		Kristi himmelsfärds dag
FREDAG 27/5	11.00-12.00 14.00-15.00	Vi sjunger och rör på oss i entrén med Kirsi Fredagsmingel i entrén med Mats
LÖRDAG 28/5		
SÖNDAG 29/5	13.00-15.00	Ung Omsorg i entrén

VECKOPROGRAM FÖR LINNÉGÅRDEN V 33

DAG	KL	AKTIVITET
MÅNDAG 15/8	11.00-11.30 14.00-15.00	Sittgymnastik i entrén Café Linné i Trädgården (plan 4) Högläsning
TISDAG 16/8	11.00-12.00 14.00-15.00	Planaktivitet Guldkant promenad Café Linné i Trädgården (plan 5) Musikstund
ONSDAG 17/8	11.00-11.30 14.00-14.30	Sittgymnastik i entrén Café Linné i Trädgården (plan 6) Musik quiz och övriga frågor
TORSDAG 18/8	11.00-12.00 14.00-15.00	Underhållning ute i Trädgården, se anslag Café Linné i Trädgården (plan 1) Högläsning
FREDAG 19/8	11.00-11.30 14.00-15.00	Sittgymnastik i entrén Café Linné i Trädgården (plan 2) och fredagsmingel
LÖRDAG 20/8		
SÖNDAG 21/8	13.00-15.00	Ung Omsorg i entrén

Inspektörerna noterar att aktivitetsscheman för vecka 21 och 33 skiljer sig åt då verksamheten har mer fokus på utomhusaktiviteter på Café Linné under vecka 33 som är en sommarmånad.

Populära aktiviteter just nu är högläsning, musikfrågesport, quiz som ”vart är vi på väg”, promenader, sittgymnastik, spela spel och baka. Högläsning är mycket populärt, säger kultur- och aktivitetsassistenten. På söndagarna när Ung omsorg håller i aktiviteterna i entrén, kan de exempelvis spela piano, måla eller fika med de boende, säger personalen. Enligt kultur- och aktivitetsassistenten är det dagligen mellan 20 till 40 boende som deltar i de gemensamma aktiviteterna.

Aktiviteter på våningsplanen

Personalen beskriver att aktiviteterna på våningsplanen planeras på morgonen och det kan vara högläsning eller sittgymnastik i mindre grupp. Kultur- och aktivitetsassistenten berättar att personalen brukar lyssna på musik, fika och prata med de boende. På en avdelning där de boende inte hade ro att sitta kvar någon längre stund under måltiden, satt boende kvar uppemot en timme när det var högläsning under måltiden, berättar kultur- och aktivitetsassistenten. Personalen har goda kunskaper i att utföra aktiviteter och det finns en god samverkan dem emellan. Ett plan har exempelvis lagat mat från hemlandet tillsammans med de boende, säger kultur- och aktivitetsassistenten. Viss personal är bra på att skapa lugn medan andra är mer fokuserade på att utföra arbetsuppgifter, säger hälso- och sjukvårdspersonalen. Verksamhetschefen har uppmärksammat att vissa avdelningar spelar fågelkvitter på morgonen eller så lyssnar de på musik. Hen har även uppmärksammat att tv:n ibland står på med program som inte passar de boende eller så står tv:n på utan att någon boende tittar på tv.

Individuella aktiviteter

Personalen berättar att det finns boende som inte orkar eller vill vara med på de gemensamma aktiviteterna i entrén eller på innergården. Istället kan de lyssna på musik, få håret eller naglarna fixade, gå en promenad eller få en pratstund. ”Vi har blivit bättre på att prata och sjunga tillsammans med de boende”, säger en personal. De boende kan vara med på alla vardagliga sysslor om de vill. Så som att göra sallad, stryka tvätt, vika tvätt, duka och duka av med mera, säger kultur- och aktivitetsassistenten. Någon personal berättar att det finns boende som kan vara med och skala potatis, diska eller duka medan annan personal säger att boende tidigare kunnat delta i vardagsaktiviteter men att de inte längre kan det.

Observation av aktiviteter

Inspektörerna noterar att det finns aktivitetschema uppsatt på anslagstavlan i korridoren på samtliga besökta våningsplan. På ett våningsplan är det föregående veckas schema som sitter uppe.

Dagen för inspektion ska det enligt aktivitetschemat genomföras *planaktivitet Guldkant promenad* på förmiddagen och på eftermiddagen *Café Linné i Trädgården Musikstund*. Aktiviteterna genomförs som planerat. Inspektörerna noterar att det finns personal avsedd för att gå ut med boende. Inspektörerna uppmärksammar att den boende inte alltid involveras i vad som ska ske. Exempelvis körs en boende i rullstol mot hissen utan att personalen tilltalar den boende. Den boende blir för en kort stund placerad ensam framför hissen medan personalen går till personalrummet. Inspektörerna ser flertalet boende ute på innergården både under för- och eftermiddagen. Kultur- och aktivitetsassistenten säger att det är 22 boende som varit på innergården under dagen.

På två av de besökta avdelningarna spelas musik under förmiddagen. På en avdelning sitter boende på balkongen. På flera avdelningar är tv:n på. På en av avdelningarna står tv:n på utan att några boende tittar.

Utvecklingsarbete

Vid inspektionen lyfter verksamhetschef att följsamheten till rutiner för aktiviteter kan bli bättre. Hälso- och sjukvårdspersonalen säger att de kan bli bättre på att göra aktiviteter på våningsplanen. De skulle även kunna köpa in material för aktiviteter till våningsplanen, som ett stöd för personalen när de gör aktiviteter. Gällande miljön på entréplanet ser hälso- och sjukvårdspersonalen att den skulle behöva utvecklas för att få den att fungera bättre vid aktiviteter.

Utevistelse

Verksamhetschefen berättar att de har pratat med personalen om att det är ett krav att erbjuda de boende utevistelse och att erbjudandet ska dokumenteras. Personal, hälso- och sjukvårdspersonal samt kultur- och aktivitetsansvarig säger att boende erbjuds daglig utevistelse på gården eller promenad men att det är färre boende som vill gå på promenad under vintern. Det är kontaktmannens ansvar att utevistelse erbjuds och genomförs. Enligt personalen erbjuds utevistelse tre gånger i veckan av guldkantspersonal, elever eller ordinarie personal. Guldkantspersonal hjälper de boende ner till gården eller

går på promenad med den boende. De boende som orkar, kan och vill sitter ute på gården sommartid, säger en personal. Personalen berättar även att alla boende inte kommer ut dagligen, det är inte alla boende som vill eller orkar. En del boende har en ”tag” för att själva kunna ta sig ut på innergården när de vill, säger hälso- och sjukvårdspersonalen.

Dokumentation utevistelse

Verksamheten har som rutin att utevistelse ska dokumenteras i den boendes sociala journal och enligt kultur- och aktivitetsassistenten samt personalen, så dokumenterar antingen personalen eller aktivitetsansvarig. Även erbjudande om utevistelse ska dokumenteras men verksamhetschefen tror inte att det alltid görs. På frågan om boendes önskemål gällande utevistelse beskrivs i genomförandeplanen, säger personalen att det ska finnas beskrivet men att det finns boende som inte förmedlar sina önskemål.

Bemanning

Verksamhetschefen berättar att våningsplanen är bemannade med fyra personal dag och kväll, två personal per avdelning. På natten är det bemannat med en personal per våningsplan. Verksamheten har en fysioterapeut och en arbetsterapeut som båda arbetar 100%. Verksamhetschefen berättar att verksamheten har sjuksköterska i tjänst dygnet runt.

Både verksamhetschef och personal tycker att bemanningen fungerar bra och att de med en god planering utan dröjsmål kan uppmärksamma om en boende behöver stöd och hjälp. Personalen berättar att enhetschefen är med vid morgonrapporten för att bland annat gå igenom bemanning och planering för dagen. På morgonen när boende ska stiga upp samt på kvällen när boende ska lägga sig, är det lite mer stressigt och det kan uppstå tillfällen när boende får vänta en stund. Det kan exempelvis hända om personalen ger omsorg till en boende som är i behov av dubbelbemanning. Personalen säger att om boende är i behov av sjuksköterska, kommer de på en gång.

En personal tar upp att de vissa dagar arbetar från klockan 08.00 till 20.00. Dagen efter kan de börja sitt arbetspass 07.00. Efter ett långt arbetspass upplevs det svårt att börja tidigt dagen efter.

Verksamhetschefen säger att bemanningen kan förstärkas vid exempelvis högtider, vård i livets slutskede eller när det är personalmöten. Enhetschef och personal berättar att flera boende är i behov av

dubbelbemanning vid förflyttning. På vissa avdelningar är upp till 50% av de boende i behov av dubbelbemanning.

Enligt både enhetschef, personal och hälso- och sjukvårdspersonal får personalen utbildning i förflyttningsteknik kontinuerligt och fysioterapeut samt arbetsterapeut finns tillgängliga och kan vid behov ge stöd till personalen. Personalen berättar att de i väntan på hjälp med förflyttning kan hjälpa den boende med moment som inte kräver dubbelbemanning. Själva förflyttningen görs aldrig av endast en personal när boende har bedömts vara i behov av dubbelbemanning, säger både personal, hälso- och sjukvårdspersonal och enhetschef. Hälso- och sjukvårdspersonalen berättar att lyftordinationen finns i den boendes lägenhet och att verksamheten är noga med att följa ordinationen.

Personalens kompetens

Svenska språket

Gällande personalens kunskaper i svenska språket, säger verksamhetschefen att det är ett utvecklingsområde. Det händer att det blir missförstånd mellan personalen och att boende känner att de inte blir förstådda. Några i personalen drar sig för att dokumentera, samtidigt anser verksamhetschefen att språket inte är avgörande för en god vård och omsorg. Hen tycker att personalen gör ett fantastiskt arbete i övrigt och personalen kan få stöd att dokumentera.

Hälso- och sjukvårdspersonalen säger att ordinarie personals språkkunskaper generellt är bra. Vid behov kan hälso- och sjukvårdspersonalen använda sig av bildstöd för att ge instruktioner om hur hjälpmedel ska användas. Exempelvis används bildstöd för lyftordinationen som finns i den boendes lägenhet.

Verksamhetschefen berättar att Ersta tidigare har arbetat med språktest och att stötta personal i att utveckla dokumentationen. Verksamheten ska se över hur de ska arbeta framöver för att säkerställa språkkunskaperna. Det är viktigt att utbildningssatsningar sker i verksamheten för att ge effekt, säger verksamhetschefen.

Språkkunskaperna hos personalen har blivit bättre, tycker personalen. ”*Man lär sig språket på jobbet*”, säger en personal. En annan

personal berättar att hårdare krav på dokumentation samt utbildningssatsningar har bidragit till bättre språkkunskaper. Verksamheten har inga språkombud.

Granskning av social dokumentation

Under inspektionen granskades dokumentation för 9 boende på avdelning med demensinriktning. För samtliga 9 boende finns en genomförandeplan som är uppdaterad under 2022.

Varje genomförandeplan har 2 till 5 namngivna kontaktmän. Önskemål kopplat till aktiviteter framgår i 2 av planerna och de boendes intressen framgår i 6 planer. I 2 av de granskade genomförandeplanerna finns önskemål kring utevistelse dokumenterat. En av de granskade genomförandeplanerna beskriver väl vad den boende tycker om att göra.

Löpande social dokumentation

Löpande social dokumentation gällande aktiviteter och utevistelse, granskades för 9 boende under juli 2022. För 7 boende finns det anteckningar gällande aktiviteter och för 4 boende finns det anteckningar gällande utevistelse. Exempelvis finns anteckning om att boende deltagit vid sommarfest, pratat med personal och varit ute på gården.

Av 34 kontaktmän har 3 dokumenterat för den boende hen är kontaktman för.

Övriga iakttagelser

Under inspektionen iaktas personal som har munskyddet neddraget under hakan.

Vid inspektionen noteras att det på avdelningar med demensinriktning finns tvättstugor som är olåsta. I tvättstugorna förvaras tvättmedel, rengöringsmedel och handdiskmedel. Förråd och skölj är olåsta och där förvaras bland annat maskindiskmedel, rengöringsmedel och ytdesinfektion. På samtliga plan som inspektörerna besöker förvaras kemtekniska produkter tillgängligt för de boende i köken. I korridorerna noteras öppningsbara flaskor med handdesinfektion.

Besökstoaletten där det finns ytdesinfektion och rengöringsmedel, är olåsta på flera plan. Vid inspektionen befann sig en av de boende på besökstoaletten.

Verksamhetschef informeras om ovanstående vid inspektionstillfället.

Inspektörerna noterar även att gemensamutrymmena på de besökta avdelningarna har en sparsmakad inredning.